

Stopy Jána Pavla II. v Žilinskom kraji

Duchaplné putovanie

Cestopisy sa väčšinou píšú o exotických a tajuplných miestach. Čítame ich bez dychu a snívame o cestách, ktoré nikdy neuskutočnime. Sú však aj putovania, ktoré zrealizovať môžeme a ktoré nemusia znamenať cesty do zámoria, dlhé lety či horibilné cestovné.

Sú miesta, ktoré ležia v našich rodiskách, bydliskách, či v ich blízkosti, a pritom si ani neuvedomujeme ich význam a posolstvá, ktoré v sebe ukrývajú. Pozyvame vás na jednu Duchaplú výpravu po stopách človeka, ktorý zanechal po celom svete odkazy viery, dobra a lásky. Ak máte záujem o ich zrníčka, pridajte sa a spoznávajte s nami hodnotné miesta Žilinského kraja, kde sa môžete zahĺbiť do modlitby, potešiť sa z prírodnej scenérie alebo len obdivovať umenie.

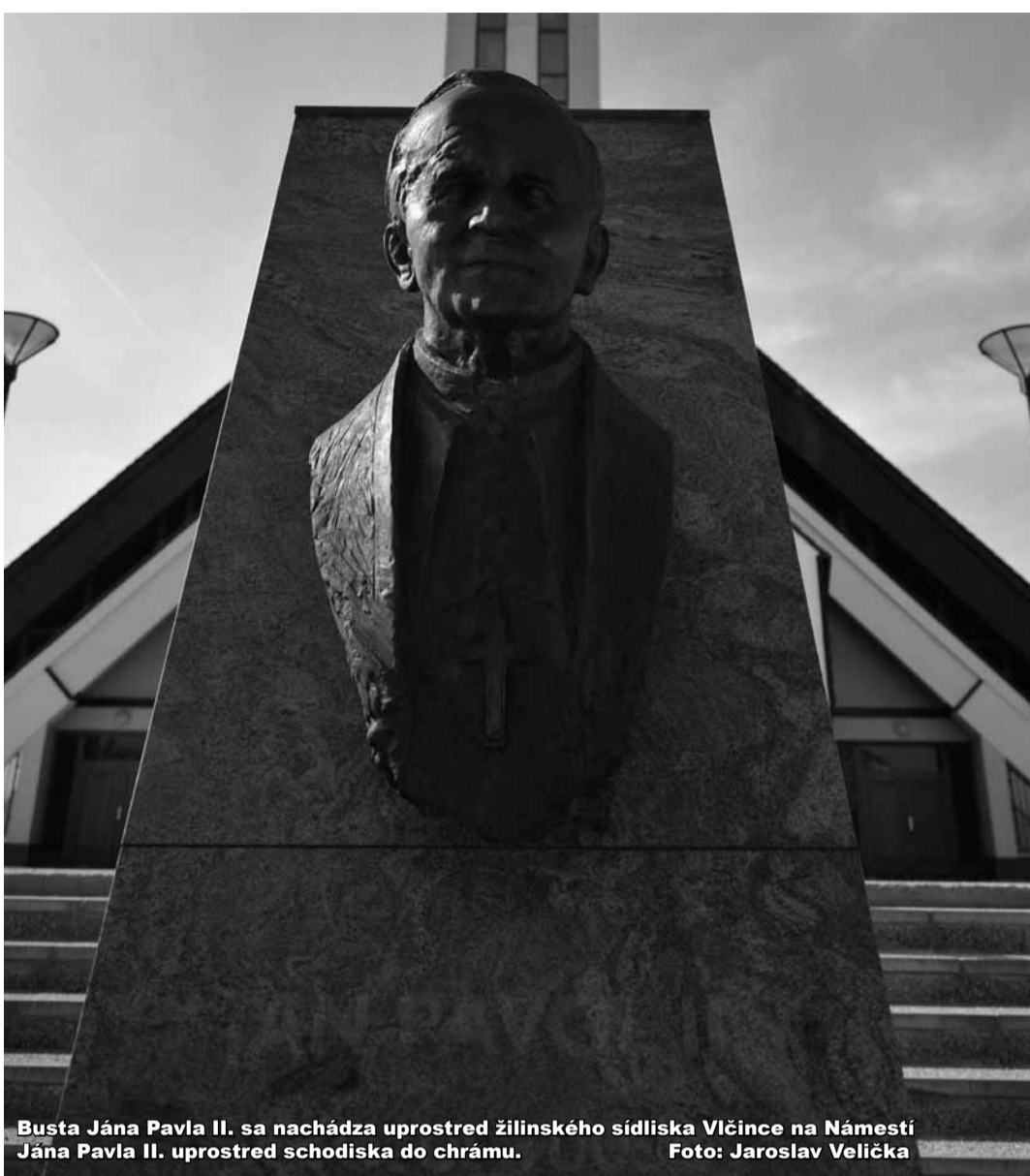
Liptov

Stojíme v Ružomberku, významnom meste slovenskej duchovnej histórie. Symbolicky pred rektorátom Katolíckej univerzity, ktorá sa stará o zachovávanie hodnôt v našej spoločnosti. A spoločnosť nám robí jedna z najvýznamnejších osobností uplynulého storočia. Prvý Slovan na Petrovom stolci – Karol Wojtyła, apoštol viery a ľudskosti, nasledovník Kristových apoštolov i slovanských apoštolov – sv. Cyrila a Metoda. Čo má spoločné s týmto miestom? Univerzita tu zriadila Park Jána Pavla II., nadväzujúc na Aulu Jána Pavla II. aj s jeho bustou z autorskej dielne Rastislava Biarince, pedagóga katedry vý-

z dielne akad. sochára Štefana Hudzíka. Skôr než sa jej budeme môcť dotknúť a aj takto vzdať našu úctu nášmu pápežovi, po ktorého stopách putujeme, pristavíme sa v Klíne, kde sa pod monumentálnou sochou Ježiša modlí Ján Pavol II. A hoci je z betónu, jeho teplo nás prestupuje. Iste k tomu prispel aj cit jej autora, miestneho ľudového rezbára Pavla Ganobjaka. Smerujeme na Dolný Kubín a odtiaľ chceme prejsť do Zázrivej, pričom míňame Veličnú, bydlisko rezbára Aurela Smoleňa, ktorý zhotovil pred dvadsiatimi rokmi drevenú plastiku Jána Pavla II.

Považie

Lúčime sa s Oravou a očakávame privítanie Považia, ktoré sa nám prihovarilo prostredníctvom Rozsutca. Obraz toho istého končiara daroval akad. maliar Zdeno Horecký pápežovi z Poľska. Pri odovzdaní daru sa mu snažil vysvetliť, čo je na ňom, avšak Ján Pavol II. sa priznal, že to tam pozná, lebo párkrát spal ako turista priamo na Chate pod Rozsutcom. A sme v rázovitej Terchovej, kde v týchto dňoch odhalili bronzovú bustu blahorečeného pútnika, ktorý nezanechal svoju hlbokú stopu len vo svete, ale aj v našich srdciach. Ako tak sto-

Busta Jána Pavla II. sa nachádza uprostred žilinského sídliska Vičince na Námestí Jána Pavla II. uprostred schodiska do chrámu. Foto: Jaroslav Velička

a zvlášť na územie Žilinského kraja. Nemusel ho navštíviť fyzicky a pritom jeho duchovné posolstvo v regiónoch žije a prekvitá. Dôkazom sú i kostoly a kaplnky, ktorých základné kamene požehnal počas svojej historicky prvej oficiálnej návštevy Slovenska. Písal sa 22. apríl 1990, kedy vo Vajnorochoch posvätil Ján Pavol II. základné kamene mnohých kostolov a kaplniek. Z nich spomeňme niektoré, ležiace na území Žilinského kraja, ktoré si určite zasluhujú našu pozornosť, ak sme sa rozhodli putovať po stopách výnimočnej osobnosti nedávnej minulosti. Neobídme Kostol Sedembolestnej Panny Márie v Podvysokkej, Kostola Ružencovej Panny Márie v Rudine, Kostol Sedembolestnej Panny Márie v Hlbokom nad Váhom, Kostol sv. Cyrila a Metoda v Žiline-Trnovom, alebo Kaplnku Božieho milosrdenstva v Univerzitnej nemocnici v Martine. Tieto miesta si prechádzame len tak letom-svetom, ale dávame si predsavzatie, že sa im, ako spomienkam na veľkého muža nielen kresťanskej histórie, budeme venovať viac počas našich ďalších ciest.

Zastavenie v básni

Začali sme v Ružomberku a končíme v ňom ako v meste, kde v tridsiatych rokoch minulého storočia študoval na gymnáziu básnik Svetoslav Veigl, ktorý sa na počesť návštevy Jána Pavla II. na Slovensku v roku 1990 i v radostnom očakávaní jeho ďalšej návštevy vyznal ver-

V kysuckej obci Staškov vás privíta socha Jána Pavla II., spoločnosť mu robí Matka Tereza. Foto: Jaroslav Velička.

zemské bytie i aktivity. Symbolicky ho zbadáme už pred vstupom do kostola na obrovskom vitrážovom okne, akoby žehnal sestru Zdenke Schelingovej. Ide o dielo akad. maliara Františka Blaška s rozmermi štyri krát päť metrov. Aký úžasný billboard, pomyslíme si, keď popri cestách v záplave reklamných pútačov prehládame na prvý pohľad nenápadnejšie miesta, avšak s oveľa hlbším posolstvom. Nie všetko lacné je totiž dobré. Zvečerilo sa a my sa ponáhľame na posledné zastavenie našej púte. Po zotmení vchádzame do kysuckého Staškova, v ktorého centre nás už zďiaľky rukou od srdca víta Ján Pavol II. Nie je sám, lebo spoločnosť mu robí Matka Tereza, ktorých stretnutie inšpirovalo akad. sochára Petra Pohanku na vytvorenie súsošia.

Lietajúci pútnik

Aj tak nazývali počas života a pôsobenia na pápežskom pôsobisku Karla Wojtyły, ktorý pochádzal z Poľska, ale nikdy nemal ďaleko na Slovensko

Ján Pavol II. na Orave modlí sa pred Kristom nad oravským Klinom. Foto: autor.

tvárneho umenia na Pedagogickej fakulte z tejto univerzity. Uprený pohľad a láskavé oko pápeža pohladí náhodných i zámerných okoloidúcich, hľadajúcich v Liptove stopy veľkého Poliaka s úprimným vzťahom k Slovensku.

Orava

Duchaplné putovanie nás vedie na Oravu. Cestu nájdeme ľahko, pretože ju poznali už naši predkovia. Sme ešte v Spišskej diecéze, ktorej sever masívne chráni Babia Hora. Nejedna raz na ňu vystúpil vtedajší krakovský kardinál Wojtyła. Tieto návštevy najvyššieho vrcholu Oravských Beskýd, ležiacom na slovensko-poľských hraniciach, zachytáva pamätná tabuľa. V roku 1996 ju tomuto miestu venovali obce Oravská Polhora, Rabča, Rabčice a Sihelné. Radosťou nás naplňa zámer umiestnenia sochy Jána Pavla II. v areáli pred kostolom v Oravskej Polhore

jíme pred ňou, v tieni Kostola sv. Cyrila a Metoda, precitujeme veľkosť osoby, ktorú (pre) nasledujeme. Osoba jej autora, akademického sochára Milana Opalku, rodáka z Terchovej, ponúka ďalšie puto s blahorečeným pápežom. Z rúk tohto sochára pochádza aj veľký sklenný kríž, ktorým bol obdarovaný Svätý Otec pri svojej poslednej návšteve Slovenskej republiky. Dostávame sa až do krajského mesta, ktoré skrýva uprostred betónovej džungle sídliska Vičince Námestie Jána Pavla II. Pápežova busta pozýva pútnikov vyjsť po schodisku do chrámu i do vlastných duší.

Kysuce

Po drotárskych stopách našich predkov putujeme z bytčianskej doliny cez Semeteš až do Korne. V tamojšom Kostole Božského Srdca Ježišovho sa ponoríme do modlitby za Jána Pavla II. ako vďaka za jeho po-

Busta Jána Pavla II. pred Katolíckou univerzitou v Ružomberku. Foto: Ľubomíra Masnicová.

šom takto: Verím to znamením bolo z neba/Že všetkým polepšit sa nám treba/Nájsť znovu svoju tvár/Ktorú nám darovala jar/Päť rokov ubehlo/Desať slnovratov púšťalo nám žily/Znovu k nám Pastier prichádza/Či sme sa v ničom polepšili? (úryvok z básne Skala nádeje, 1995). Po jeho smrti našho spomínal i kysucký básnik Martin Kolembus: k Slovensku preto mal blízky vzťah/ nehanbil sa to trikrát dokázať/ aj povedať... (úryvok z básne Umrel pápež, 2005). Ale jeho odkaz je živý aj v aktuálnej tvorbe. Na jeseň minulého roka som mal tú česť spoločne s akad. maliarom Ondrejom Zimkom pracovať na omaľovánke pre deti, kde sme sa tvorivo stretli na jednom z miest: Celá trieda behom zahla/na Námestí Jána Pavla/druhého, kde stojí chrám./ moderný, no predsa krásny,/až nám skončil v tejto básni./Kto je v ňom, tak nie je sám. (báseň Na Ockovom námestí dobrý ľud sa pomestí, 2010). Aj Karol Wojtyła bol básnik, ktorý má čo povedať súčasnosti, ale o ďalších stopách a odkazoch Jána Pavla II. u nás radšej nabudúce.

Peter Kubica